

Vzor **ulica**

N	ulic-a, baň-a – <i>vzorový variant</i>	ulic-e, ban-e
G	ulic-e, ban-e	ulíc-0, ban-í
D	ulic-i, ban-i	ulic-iam, ban-iam
A	ulic-u, baň-u	ulic-e, ban-e
L	o ulic-i, ban-i	o ulic-iach, ban-iach
I	ulic-ou, baň-ou	ulic-ami, baň-ami

Poznámka: po článku nasleduje vyhľadávanie tvaru genitívu množného čísla podľa nominatívu jednotného čísla.

Podľa vzoru *ulica* sa skloňujú

- (všeobecné aj vlastné) podstatné mená ženského rodu zakončené v nominatíve jednotného čísla na *-a* s predchádzajúcou mäkkou spoluhláskou (**c, č, d', dz, dž, j, ľ, ň, š, ť, ž**), napr.: *knižnica, hrča, kaďa, hrádza, bagandža, šija, vrtuľa, vaňa, ríša, Kaťa, veža*,
- gramaticky zodpovedajúce pomnožné podstatné mená, napr.: *Bánovce, husle*,
- cudzie slová zakončené na *-ia*, napr.: *funkcia*. Zakončenie *-ia* je v takýchto slovách **hiát** (dve samohlásky nasledujúce za sebou, ktoré sa vyslovujú oddelene, teda sú v rozdielnych slabikách), nie dvojhláska (dve samohlásky nasledujúce za sebou, ktoré sa vyslovujú ako jedna, teda sú v rovnakej slabike). Pred pádovými príponami teda vždy stojí **krátka** slabika *i* a nedochádza k porušeniu rytmického krátenia, lebo napr. slovo *situácia* sa hláskuje takto [*si-tu-á-ci-a*] nie [*si-tu-á-eia*]. Podobne je to aj pri zakončení *-ya* (pozri nižšie),

Skloňovanie slov na *-ia*:

N	funkcia	funkcie
G	funkcie	funkcií
D	funkcii	funkciám
A	funkciu	funkcie
L	o funkcii	o funkciách

I	funkciou	funkciami
---	----------	-----------

➤ cudzie slová na *-ya*, napr.: *harpya* [harpi-a]. Zakončenie *-ya* je tiež hiát, Skloňovanie slov na *-ya*:

N	harpya	harpye
G	harpye	harpyí
D	harpyi	harpyám
A	harpyu	harpye
L	o harpyi	o harpyách
I	harpyou	harpyami

➤ cudzie slová ako *Bologna*, *Campagna*, lebo sa tu vyslovujú mäkké spoluhlásky: [boloňa], [kampaňa].

Skloňovanie slov ako *Bologna*:

N	Bologna	Bologne
G	Bologne	Bologní
D	Bologni	Bologniam
A	Bolognu	Bologne
L	o Bologni	o Bologniach
I	Bolognou	Bolognami

Genitív množného čísla

V genitíve množného čísla sú tri tvary:

1. s nulovou pádovou príponou a zdĺžením poslednej kmeňovej slabiky,
2. s nulovou pádovou príponou a vkladnou hláskou,
3. s pádovou príponou *-í*.

Genitív množného čísla s nulovou pádovou príponou a zdĺžením

V genitíve množného čísla s nulovou pádovou príponou sa posledné kmeňové slabiky zdĺžujú (ak už nie sú dlhé, napr.: *práca – prác*, *pláca – plác*) takto:

- *kaša* – *káš/kaší* (tvary s -í sa týkajú inej časti článku). Po mäkkej spoluhláske sa *a* zdlžuje na *ia*, napr.: *čaša* – *čias/čaší*,
- *košeľa* – *košiel*,
- *nohavice* – *nohavíc*,
- *hoľa* – *holí/hôľ*,
- *paprča* – *paprč/paprčí*
- *onuca* – *onúc*.

Takýto genitív množného čísla majú tieto slová s **jednou** spoluhláskou na konci kmeňa:

- neodvodené slová zakončené na *-ca*, napr.: *práca* – *prac*, *onuca* – *onúc*, výnimka: *liace* – *liací*,
- slová so slovotvornou príponou *-ica*, napr.: *borovica* – *borovíc*. Sem patria aj pomnožné podstatné mená *nohavice* – *nohavíc*, *sypanice* – *sypaníc*,
- táto skupina slov zakončených na *-ča*: *papuča* – *papúč*, ďalšie slová patriace do nej majú dvojtvary: *hrča* (*R* je tu slabikové, a preto sa slovo *hrča* považuje za slovo s jednou spoluhláskou pred koncovkou *a*; podobne aj slová *paprča*, *mrl'a*.) – *hrč/hrčí*, *paprča* – *paprč/paprčí*. Pri dvojtvaroch je jedným z tvarov vždy **genitív s príponou -í**, častejší tvar sa uvádza vždy ako prvý,
- všetky slová zakončené na *-uľa*, napr.: *bobuľa* – *bobúl*. Slovo *guľa* má dvojtvar *gúl/gulí*,
- tieto slová zakončené na *-ľa*: *chvíľa* – *chvíľ*, *košeľa* – *košiel*, *míľa* – *míl*, *nedeľa* – *nediel*. Nasledujúce slová majú dvojtvary: *hoľa* – *holí/hôľ*, *homoľa* – *homolí/homôľ*, *mrl'a* – *mrlí/mrľ*,
- všetky slová zakončené na *-yňa*, napr.: *burgyňa* – *burgýň*, *dyňa* – *dýň*, *kuchyňa* – *kuchýň*, *kolegyňa* – *kolegýň*,
- ďalej slová *skriňa* – *skriň*, *sviňa* – *sviň*,
- slová zakončené na *-iša/-íša/-ýša*, napr.: *abatiša* – *abatíš*, *riša* – *ríš*, *skrýša* – *skrýš*,
- zo slov zakončených na *-oša* slovo *Krkonoše*, ktoré má dvojtvar *Krkonoší/Krkonôš*,
- niektoré slová zakončené *-uša* (väčšina z nich má dvojtvary), napr.: *barnuša* – *barnúš/barnuší*, *bystruša* – *bystruší/bystruš*, *cifruša* – *cifruš*, *kuša* – *kúš/kuší*, *moruša* – *moruší/moruš*,
- niektoré slová zakončené na *-aša* (väčšina z nich má dvojtvary), napr.: *čaša* – *čias/čaší*, *fl'aša* – *flias*, *kaša* – *káš/kaší*.

Posledná kmeňová slabika sa nezdlžuje po predchádzajúcej dlhej slabike, napr.: *trávnica* – *trávníc*, *riečica* – *riečic*.

Genitív množného čísla s nulovou pádovou príponou a vkladnou hláskou

Takýto genitív majú tieto slová s dvomi spoluhláskami na konci kmeňa:

- **pomnožné miestne** podstatné mená zakončené na kombináciu *spoluhláska + ce*, napr.: *Bánovce – Bánoviec*, *Behynce – Behyniec*, *Medzilaborce – Medzilaboriec*. Podobne tvoria genitív aj všeobecné podstatné mená *dverce – dveriec* a *ovca – oviec*,
- niektoré domáce slová zakončené na kombináciu *spoluhláska + ľa*. Takto zakončené slová majú zvyčajne len pádovú príponu *-í*, ale niektoré majú dvojtvar *-í/-iel'*. Ojedinele sa vyskytujú aj takéto slová len so zakončením *-iel'*. Uvádzame pomerne presné zoznamy.
 - Zoznam slov so zakončením *-iel'*: *fakľa – fakiel'*, *cigaretľa – cigaretiel'*, *gonfľa – gonfiel'*, *kravatľa – kravatieľ'*, *sopľa – sopiel'*.
 - Zoznam slov s dvojtvarom *-í/-iel'*: *drumbľa – drumblí/drumbiel'*, *frfľa – frflí/frfiel'*, *fusakľa – fusaklí/fusakiel'*, *hrable – hrablí/hrabiel'*, *hrobľa – hroblí/hrobíel'*, *husle – huslí/husiel'*, *jasle – jaslí/jasiel'*, *kachľa – kachlí/kachiel'*, *knedľa – knedlí/knediel'*, *krumpľa – krumplí/krumpiel'*, *krakľa – kraklí/krakiel'*, *mašľa – mašlí/mašiel'*, *mufla – muflí/mufiel'*, *pikšľa – pikslí/piksiel'*, *rašpľa – rašplí/rašpiel'*, *ríbezľa – ríbezlí/ríbeziel'*, *šablľa – šablí/šabiel'*, *škarničľa – škarniclí/škarnicieľ'*, *štafľa – štaflí/štafiel'*, *štangľa – štanglí/štangiel'*, *štrúdľa – štrúdlí/štrúdiel'*, *žemľa – žemlí/žemiel'*.
- tieto slová zakončené na *-ňa* (majú dvojtvary): *čerešňa – čerešieň/čerešní*, *sukňa – sukíeň/sukní*, *višňa – višieň/višní*.

Používa sa len vkladná hláska *-ie*, aj po dlhej samohláske, napr.: *Mlynárce – Mlynárieč*.

Genitív množného čísla s pádovou príponou *-í*

Takýto genitív majú

- slová zakončené na:
 - *-ďa*, napr.: *kadľa – kadí*,
 - *-dza*, napr.: *hrádza – hrádzí*,
 - *-dža*, napr.: *gundža – gundží*,
 - *-ja*, napr.: *šija – šijí*,
 - *-ťa*, napr.: *gate – gatí*,
 - *-ža*, napr.: *garniža – garniží*,
- cudzie slová zakončené na hiáty *-ia* a *-ya*, napr.: *redakcia – redakcií*, *harpya – harpyí* (pozri aj tabuľky skloňovania vyššie),
- slová *liace – liací*, *pasca – pascí*,
- slová zakončené na *-nca*, napr.: *minca – mincí* (genitív **miestnych** názvov zakončených na *-nce* pozri v genitíve s vkladnou hláskou),

- slová zakončené na -ča, napr.: *baganča* – *bagančí* (pozri výnimky a dvojtvary v časti genitív s nulovou pádovou príponou),
- slová zakončené na -aľa/-áľa, napr.: *raľa* – *ralí*, *páľa* – *páli*,
- slová zakončené na -eľa, napr.: *meľa* – *melí*, *trúbeľa* – *trúbelí* (pozri výnimky v časti genitív s nulovou pádovou príponou),
- slová zakončené na -oľa, napr.: *rehoľa* – *reholí* (pozri dvojtvary v časti genitív s nulovou pádovou príponou),
- slová zakončené na -ôľa, napr.: *vôľa* – *vôlí*,
- slová zakončené na kombináciu *spoluhláska* + *ľa*, napr.: *datľa* – *datlí*, (pozri výnimky a dvojtvary v časti genitív s vkladnou hláskou),
- zo slov s inou hláskou pred -ľa tieto slová: *guľa* – *gúl/gulí*, *mrľa* – *mrlí/mríl* (pozri aj v časti genitív s nulovou pádovou príponou),
- neodvodené slová zakončené na -ňa, napr.: *vaňa* – *vaní* (pozri výnimky v časti genitív s nulovou príponou),
- slová s príponou -ňa, napr.: *hovorňa* (*hovor* + *ňa*) – *hovorní*, (pozri dvojtvary v časti genitív s vkladnou hláskou),
- slová s príponou -ovňa, napr.: *zborovňa* – *zborovní*,
- slová s príponou -aňa, napr.: *krivaňa* – *krivaní*,
- slová zakončené na -ša, napr.: *duša* – *duší* (pozri výnimky a dvojtvary v časti genitív s nulovou príponou).

Pádová prípona -í sa neskracuje ani po dlhej slabike, napr.: *vôňa* – *vôní*.

Ostatné pády

V datíve a lokáli množného čísla sa rytmický zákon zachováva, napr.: *spáľňa* – *spáľňam* – *o spáľňach*.

Slová zakončené na -ja majú v datíve a lokáli plurálu prípony -am, -ach, napr.: *galeja* – *galejam* – *o galejach*.

V cudzích slovách zakončených na hiáty -ia a -ya sa dlhé prípony nikdy neskracujú (pozri vyššie tabuľky skloňovaní), napr.: *harpyí* – *funkciám* – *o situáciách*.

Nepravidelné skloňovanie:

N	-	dvere
G	-	dvier/dverí
D	-	dverám
A	-	dvere
L	-	o dverách

I	-	dverami/dvermi
---	---	----------------

N	-	Hybe
G	-	Hýb
D	-	Hybiam
A	-	Hybe
L	-	o Hybiach
I	-	Hybami

N	konopa – vzor žena	konopy
G	konopy	konôp
D	konope	konopám
A	konopu	konopy
L	o konope	o konopách
I	konopou	konopami

N	-	konope (<i>používa sa zvyčajne pomnožné podstatné meno, ktoré sa skloňuje podľa vzoru ulica</i>)
G	-	konopí
D	-	konopiam
A	-	konope
L	-	o konopiach
I	-	konopami

N	rozopra	rozopre
G	rozopre	rozoprí
D	rozopri	rozopriam/rozoprám
A	rozopru	rozopre
L	o rozopri	o rozopriach/rozoprách
I	rozoprou	rozoprami

N	večera	večere
G	večere	večerí
D	večeri	večeriam
A	večeru	večere
L	o večeri	o večeriach
I	večerou	večerami

Vzor *ulica* je produktívny, lebo doň pribúdajú podstatné mená odvodené príponami *-ňa*, *-ovňa*, *-yňa*, *-ica*.

Vyhľadávanie genitívu množného čísla podľa zakončenia nominatívu jednotného čísla

c, č, d', dz, dž, j, l', ň, š, ť, ž

ca

- slovotvorná prípona **-ica**: všetky slová zakončené na príponu *-ica* majú nulovú pádovú príponu, napr.: *knižnica* – *knižníc*, *nohavice* – *nohavíc*,
- **samohláska** + **-ca**: neodvodené slová zakončené na *samohlásku* + *-ca* majú nulovú pádovú príponu, napr.: *práca* – *prác*, výnimka: *liace* – *liací*,
- **spoluhláska** + **-ca**: *dverce* – *dveriec*, *ovca* – *oviec*, *pasca* – *pascí*.
Pomnožné názvy majú vkladnú hlásku, napr.: *Behynce* – *Behyniec*, *Medzilaborce* – *Medzilaboriec*. **Všeobecné** podstatné mená zakončené na *-nca* majú príponu *-í*, napr.: *minca* – *mincí*.

-ča: *hrča* – *hrč/hrčí*, *paprča* – *paprč/paprčí*, *papuča* – *papúč*. Ostatné majú len pádovú príponu *-í*, napr.: *baganča* – *bagančí*.

-d'a: všetky slová na *-d'a* majú len pádovú príponu *-í*, napr.: *Nad'a – Nadí*.

-dza: všetky slová na *-dza* majú len pádovú príponu *-í*, napr.: *hrádza – hrádzí*.

-dža: všetky slová na *-dža* majú len pádovú príponu *-í*, napr.: *gundža – gundží*.

-ia/-ya: všetky slová na *-ia/-ya* majú len pádovú príponu *-í*, napr.: *situácia – situácií, harpya – harpyí*.

-ja: všetky slová na *-ja* majú len pádovú príponu *-í*, napr.: *kopija – kopijí*.

Ľa

➤ **samohláska + Ľa:**

➤ nulovú pádovú príponu majú tieto slová: *chvíľa – chvíľ, košeľa – košieľ, mília – míl, nedeľa – nedieľ*,

➤ **-ul'a:** všetky slová na *-ul'a* majú nulovú pádovú príponu, napr.: *bobuľa – bobúl*, ale slovo *guľa* má dvojtvar *gúl/gulí*,

➤ nulovú pádovú príponu a pádovú príponu *-í* majú tieto slová: *hoľa – holí/hôľ, homoľa – homolí/homôľ, mrľa – mrlí/mrľ*,

➤ **spoluhláska + Ľa:**

➤ vkladnú hlásku majú tieto slová: *fakľa – fakieľ, cigaretľa – cigaretieľ, gonfľa – gonfieľ, kravatľa – kravatieľ, sopľa – sopieľ*,

➤ pádovú príponu *-í* a vkladnú hlásku majú tieto slová: *drumblľa – drumblí/drumbieľ, frfľa – frflí/frfieľ, fusakľa – fusaklí/fusakieľ, hrable – hrablí/hrabieľ, hroblľa – hroblí/hrobieľ, husle – huslí/husieľ, jasle – jaslí/jasieľ, kachľa – kachlí/kachieľ, knedľa – knedlí/knedieľ, krumplľa – krumplí/krumpieľ, krakľa – kraklí/krakieľ, mašľa – mašlí/mašieľ, muflľa – muflí/mufieľ, piksľa – pikslí/piksieľ, rašplľa – rašplí/rašpieľ, ríbezlľa – ríbezlí/ríbezieľ, šablľa – šablí/šabieľ, škarnicľa – škarniclí/škarnicieľ, štaflľa – štaflí/štafieľ, štangľľa – štanglí/štangieľ, štrúdlľa – štrúdlí/štrúdieľ, žemľľa – žemlí/žemieľ*.

Ostatné slová zakončené *-ľa* majú len pádovú príponu *-í*, napr.: *páľľa – pálí, datľľa – datlí*.

ňa

➤ slovotvorná prípona **-ňa**: slová zakončené na príponu *-ňa* majú pádovú príponu *-í*, napr.: *hovorňa – hovorní (hovor + ňa)*. Tieto slová majú dvojtvary: *čerešňa – čerešieň/čerešní, sukňa – sukieň/sukní, višňa – višieň/višní*,

➤ **-ňa**: neodvodené slová zakončené na *-ňa* majú pádovú príponu *-í*, napr.: *vaňa – vaní, výnimky: skriňa – skríň, sviňa – sviň*,

- slovotvorná prípona **-aňa**: slová zakončené na príponu *-aňa* majú pádovú príponu *-í*, napr.: *krivaňa – krivaní*,
- slovotvorná prípona **-ovňa**: slová zakončené na príponu *-ovňa* majú pádovú príponu *-í*, napr.: *zborovňa – zborovní*,
- zakončenie **-yňa**: slová zakončené na *-yňa* majú nulovú pádovú príponu, napr.: *burgyňa – burgýň, dyňa – dýň, kuchyňa – kuchýň, kolegyňa – kolegýň*, podobne aj *skriňa – skríň, sviňa – sviň*.

ša

- **-aša**: slová zakončené na *-aša* majú pádovú príponu *-í*, napr.: *paša – paší, maša – maší*. Existuje niekoľko výnimiek s nulovou pádovou príponou alebo dvojtvarom, napr.: *časa – čias/čaší, fl'asa – fliaš, kaša – káš/kaší*,
- **-eša**: slová zakončené na *-eša* majú len pádovú príponu *-í*, napr.: *depeša – depeší*,
- **-iša/-íša/-ýša**: slová zakončené na *-iša/-íša/-ýša* majú nulovú pádovú príponu, napr.: *abatiša – abatiš, ríša – ríš, skryša – skryš*,
- **-oša**: slová zakončené na *-oša* majú pádovú príponu *-í*, napr.: *galoša – galoší*. Slovo *Krkonoše* má dvojtvar *Krkonoší/Krkonôš*,
- **-uša**: slová zakončené na *-uša* majú pádovú príponu *-í*, napr.: *duša – duší*. Niektoré slová majú dvojtvar alebo nulovú pádovú príponu, napr.: *barnuša – barnúš/barnuší, bystruša – bystruší/bystrúš, cifruša – cifrúš, kuša – kúš/kuší, moruša – moruší/morúš*,
- **spoluhláska + -ša**: slová zakončené na *spoluhlásku + -ša* majú pádovú príponu *-í*, napr.: *vrša – vrší*.

-t'a: všetky slová na *-t'a* majú pádovú príponu *-í*, napr.: *gate – gatí*.

-ža: všetky slová na *-ža* majú pádovú príponu *-í*, napr.: *garniža – garniží*.

Zdroje: *Morfológia slovenského jazyka 1966, Slovenské slovníky SAV, internet*

Autor: *Peter Hukel*